

Älvsborgarna

med ÄLVSBORGAREN

NR 3 • 2024

- Ett första nummer efter nystart!
- Älvsborgsregemente firar 400 år
- En Temaresa i Alan Manns spår
- Att tjänstgöra i Ukraina
- Besök vid Aerozeum
- 1940 och svensk underrättelsetjänst
- Bråt övningsfält
- Mobiliseringsövning

ÄLVSBORGARNA är ett samarbete mellan Göteborgs garnison, Kunglig Älvsborgs Regementes kamratförening, Garnissonssällskap/ kamratföreningen Göteborg. Vidare medverkar traditionsföreningarna genom FVMA. Redaktör är John-Olov Fridh, john-olov.fridh@hotmail.com, Göteborgs Garnison, Box 5155, 426 05, V Frölunda. Ansvarig utgivare är Peter Adolfsson.

Tidningen Älvsborgarna är politiskt oberoende, och har som syfte att ena och stärka kunskapen och förbandsandan inom Göteborgs garnison, samt i anslutna frivilliga organisationer.

Tidningen ska också öka omgivningens kunskap och förståelse för garnisonen och dess enheter

Den är också ett forum för kamratföreningar med intresse av ett starkt försvar i väster.

Tidningen strävar även efter att belysa viktiga delar inom återuppbyggnaden av ett totalförsvar i balans, och distribueras därför även till beslutsfattare på olika nivåer i västra Sverige.

Debattartiklar återger skribenternas åsikter och utgör inte ett ställningstagande från tidningen.

Tidningen har ett samarbete med och stöds av Föreningen för Göteborgs Försvar.

Layout: Träd Reklam
Tryckt inom EU av Sandstens Tryckeri AB 2024.

Tidningen stöds av Föreningen för Göteborgs Försvar.

Omslagsbilden: Spioncentralen i Köpmannebro under 2:a Världskriget

Äldre utgåvor av tidningen är lagrade på gsgbg.se under Media.

Älvsborgarna

Med detta nummer av tidningen sker en delvis förändrad utveckling av Älvsborgarna samt Älvsborgaren. Den senare har hittills givits ut i kamratföreningen i Borås regi.

De båda tidningarna går nu ihop, och vi kallar dem tv Älvsborgarna — med Älvsborgaren.

Avsikten är att tidningen ska komma ut 4 gånger per år, och med ett begränsat antal sidor.

En viktig anledning till förändringen är att militära myndigheter, främst Amf 4 och Försvarsmedicinskt centrum, upphört att stödja och skriva i tidningen.

De är naturligtvis välkomna att återkomma, om man fattar ett förändrat beslut.

Föreningen för Göteborgs Försvar har beslutat att öka stödet till tidningen, då syftet väl överensstämmer med föreningens.

Varje västsvensk som läser tidningen får underlag för att delta i diskussioner avseende försvaret och det civila försvarets utveckling, samt tex betydelsen av vårt medlemsskap i NATO.

Det är viktigare än någonsin att detta budskap kommer ut och kommer så många som möjligt till del. Betydelsen av försvarsupplysning ökar.

Antalet som får den skrivna versionen

reduceras nu av ekonomiska skäl. Vi avser att sända tidningen i elektronisk form till dem som önskar detta och är beredda att avstå den tryckta versionen.

Tidningen kommer i första hand att avhandla angelägenheter för de ingående kamratföreningarna.

Därutöver kommer viktiga händelser som t ex höstens Försvarsbeslut och annat viktigt säkerhetspolitiskt underlag att redovisas. Vi kommer också att referera föredrag som förekommit såväl på kamratföreningarna, som på föredrag i Föreningen för Göteborgs Försvars regi.

Även debattinlägg kommer att förekomma.

En viktig styrmekanism för inläggen kommer att vara de förändringar och förstärkningar som behöver komma till, för att Göteborgs hamn och Västsverige ska kunna stödja de viktiga flöden som behöver fungera i fred kris och krig.

Tidningen kommer att söka täcka alla aspekter av säkerhet i västSverige.

SVANTE BERGH
ORDFÖRANDE ÄLVSBORGS REGEMENTES
KAMRATFÖRENING

PETER ADOLFSSON
ORDFÖRANDE GÖTEBORGS GARNISONS
KAMRATFÖRENING

Försvarsmakten stöttar inte oss. Vi stöttar Försvarsmakten!

1999 så var förslaget att man skulle lägga ner allt som Försvarsmakten hade på Västkusten.

Jag rekryterades till MKV/KA 4 för att jobba med information/kommunikation, efter ha varit tjänstledig för att arbeta med lobbyverksamhet. Med stöd av Föreningen För Göteborgs Försvar (FFGF) övertyga beslutsfattare om vikten av att ha ett försvar på Västsidan av Sverige. Efter mycket arbete med stöd av FFGF, kamratföreningar och försvarsvänner i övrigt, så lyckades vi då rädda i princip allt utom 18:e patrullbåtsdivisionen. Vi fick ju också Militärdistriktsstaben för södra Sverige till Göteborg. 2006 var vi inte lika lyckosamma och garnisonen var nere i 200 anställda inklusive civila enheter.

En högt uppsatt försvarspolitikern sa vid besök på I 15 efter nedläggningsbeslutet 1996 att "Vi ser inte bakåt. Vi ser framåt." Tyvärr blev

det inte starten på "Det tusenåriga fredensrike".

Ryssland har visat att historien har en tendens att upprepa sig. Pendeln slår fram och tillbaka. Nu har man förstått betydelsen av ett försvar på Västkusten. Inte minst behovet av att kunna ta in förband från NATO, Något som vi försökte säga redan 1999. Nu verkar det som en del i FM inte längre ser behovet av att ha vänner i samhället som stöttar och påverkar. Men vi hoppas vi återfår förtroendet att få information från verksamheten så vi kan öka förståelsen för FM i samhället. Samtidigt kan vi kanske återigen hjälpa till med att "heja på" Våra förband och Vår garnison. Men ni är välkomna att skriva i VÅR tidning.

Man ska vara rädd om sina vänner! Man vet aldrig när man kan behöva dem.

JOHN-OLOV FRIDH
REDAKTÖR

Att tjänstgöra i Ukraina

I september hade vi Charlotta Nordengrip som talare. Charlotte är från Borås och Bollebygd. Hon har ett förflutet som riksdagsman och har suttit i Försvarsutskottet och varit engagerad i bl a i exportkontrollnämnden.

Hon berättar att hon blev upprörd då Ann Linde - då utrikesminister - framförde att Sverige var förhindrat att stödja Ukraina med vapen. Hon anmälde detta till Justitiekanslern och vann, dvs Ann Linde blev prickad. En dag i riksdagen uppträdde Ukrainas ambassadör och under dragningen blev det klart att Ryssland genomfört omfattande angrepp mot Kiev.

Charlotta beslöt omedelbart att säga upp alla politiska uppdrag och fara som frivillig till Ukraina.

Det tog ett par dagar att bli antagen från ukrainska myndigheter och att därefter säga upp alla politiska uppdrag. Detta skedde under strikt sekretess.

När hon talade med sin man, sa han att han hade trott att hon skulle anmält sig tidigare.

Väl i Ukraina blev Charlotta genast upptagen med att delta i utbildning bakom fronten. Det viktiga var att stödja soldater och befäl att fatta självständiga beslut.

Charlotta var inte nöjd, så efter en tid så sökte hon på förfrågan förflyttning till fronten. Där deltog hon i många tuffa uppdrag i en elitbrigad.

Hon talade inte språket, så hon fick sig tilldelad en tolk. Denna var bara

metrar från henne hela tiden och sov nedanför hennes säng.

En dag blev hon uttagen att delta i återtagande av ett viktigt stridsvärn. Det visade sig övergivet, men man var ändå försiktig, då ryssarna alltid försåtminerade platserna man lämnade.

Tolken befann sig utanför nätet och ville inte gå in under maskeringen trots tillsägelser.

Det visade sig att han blivit iakttagen av en rysk drönare och snart började gruppen beskutas av ryskt artilleri. Detta pågick i 6 timmar och tolken blev dödad och en svensk soldat svårt skadad.

(Han har senare intervjuat på TV och är efter ett år frisk igen)

När det blev paus i skjutningarna släpade men den skadade på en presentation i 4 km. Charlotta bar sin utrustning samt 4 extra automatgevär.

Charlotta hade då fått en svår hjärnskakning, den fjärde på ett år. Det tog nästan ett år att bli rehabiliterad från denna, och Charlotta beslöt att sig fara hem.

Charlotta är nu sysselsatt med en frivillig svensk hjälporganisation och lägger stor del av tiden i Ukraina.

Charlotta är en elitsoldat som går Nijmegen marschen varje år. Dagen efter föredraget skulle hon till Karlsborg och delta i fallskärmsjägarnas Örn-marsch om 10 mil på ett dygn. Han var övertygad om att hennes team skulle vara bland de bästa.

Det var nyttigt att höra Charlotta och se hennes bilder. Det var krigets vardag hon visade med krut, blod, lidande och död.

Slutligen påvisade hon behovet av fortsatt stöd till Ukraina främst med vapen och ammunition.

Det framgick av berättelserna hur stor roll drönare spelar.

Hon visade även betydelsen av ett ledarskap av typ uppdragstaktik, som vi tillämpar i Sverige.

Där var ukrainarna på väg att bli överlägsna ryssarna.

Tack Charlotta för föredraget och ditt civilturage.

SVANTE BERGH

Göteborgs garnisons övningsfält Bråt i Borås!

2021 övergick Bråt övningsfält till Göteborgs garnison från Skaraborgs Regemente P4 som ansvarar för skjutfältet sedan Älvsborgs Regemente I15 lades ned.

Utöver Bråt övningsfält övertog Göteborgs garnison även Sisjöns skjutfält, Säve skjutbanor, skärgårdsskjutfälten samt Skredsvik (Gullmarsbasen). Inom en snar framtid tar Göteborgs garnison även över Sågebackens skjutfält samt Bulid, beläget norr om Uddevalla.

Det kommer att finnas tre skjutfältschefer i framtiden på Göteborgs garnison, en som ansvarar för skärgårdsskjutfälten, en som ansvarar för Sisjön, Bråt och Säve skjutbanor med placering Göteborgs garnison på Käringberget samt en som ansvarar för Sågebacken/Bulid och Skredsvik med placering Sågebackens skjutfält.

Dock bör det betonas att trots att Göteborgs garnison tar över ansvaret för fler skjutfält och övningsterräng i Västsverige är dessa och alla andra skjutfält och övningsterräng försvarsmaktsgemensamma där alla förband, framför allt i Västsverige, har behov att få nyttja dessa även i framtiden.

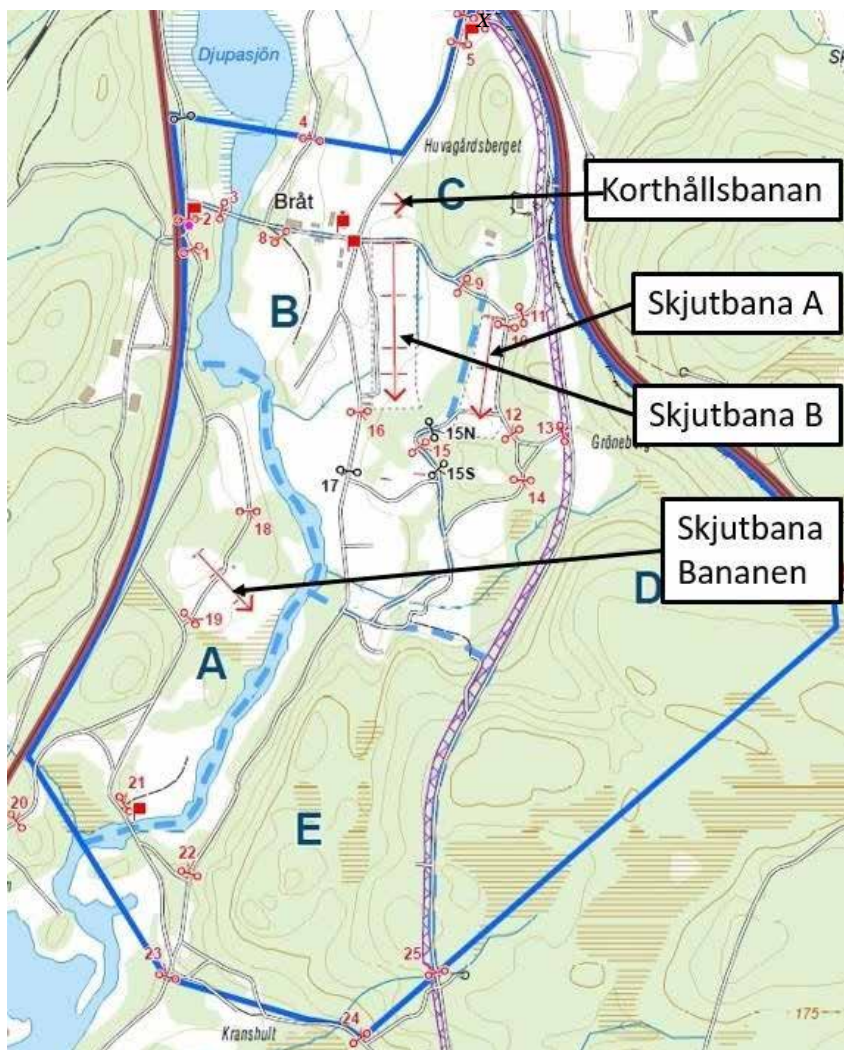
Amf 4 som är garnisonsansvarigt förband inom Göteborgs garnison växer sig allt större vilket innebär att det är trångbott inne på Käringberget med flera förband och civila myndigheter som är i behov av utrymmen vilket innebär att enligt infraplanerna behöver garnisonen expandera på andra platser i Västsverige, vilket är på gång.

Vad händer på Bråt övningsfält nu för tiden då!

Övningsfältet har numera en ungefärlig area på 180 ha och gränsas runt om av Borås Stads marker och är indelat i fem områden, A, B, C, D, E.

Bråt läger:

1. Expedition
2. Värmestuga
3. Ladan
4. Förråd
5. Ved/mtrlföråd
6. Mål- och mtrlbod
7. Miljöstation
8. Uppställningsplats
9. Korthållsbana
10. FMCK

SK16 vörn vid Kranhults bro.

Skjutbana Bananen.

Infarten.

Bockaby.

Bockaby.

SK16 vörn vid Kranhults bro.

SK16 vörn vid Kranhults bro.

Expeditionen och kringliggande byggnader är renoverade lika så skjutbanorna utom A-banan som ännu inte får brukas. Stora röjningsarbeten har genomförts då terrängen vuxit igen. Röjnings och renoveringsarbeten kommer att fortsätta framöver.

SK16 värnen som fortfarande finns har röjts upp och i viss mån börjats iordningställas då förmågan försvarsstrid från nästen måste återtas, vilket inte minst kriget i Ukraina påvisat.

Bråt övningsfält är utmärkt för bland annat utbildning av våra värnpliktiga där vi nyttjar övningsfältet som grupperings-, förlägnings-, och övningsområde för grundläggande soldat- och sjömansutbildning samt skjututbildning på skjutbana. Värnpliktsvolymerna kommer att öka framöver så tillgången till skjut och övningsfält är av stor vikt, men också för alla hemvärnsförband som är i behov av att öva.

Övningsverksamheten kommer att öka rejält på Bråt i framtiden, så om vissa Boråsare tycker att det låter från Bråt nu, så är det nog lika bra att dessa individer börjar anpassa sig för det kommer att låta från Bråt oftare framöver.

Även behovet av att kunna öva strid i bebyggelse måste återtas, därav hyrs

Bockaby.

Bockaby SIB-anläggning av Borås Kommun allt oftare. Tyvärr har inget underhåll av anläggningen utförts och den är ordentligt förfallen och medvetet förstörd av alla handa civilister.

Jag i egenskap av marksäkerhetsofficer på Amf 4 fick till uppgift att genomföra en översyn av Bockaby genom riskhantering av hela anläggningen i syfte att minimera risker för person och materialsador. Resultatet av riskhanteringen gav vid handen att vi framgent kan nyttja Bockaby för utbildning i strid i bebyggelse (SIB) men med vissa restriktioner.

FD KN GÖRAN OLOFSSON
MARKSÄKOFF AMF 4

Resa i Alan Manns fotspår

Den här resan handlade om Allan Mann, Hjemmefronten, kurir- och flyktingtrafik över gränsen, svensk underrättelse- och säkerhetstjänst, tysk permittentstrafik och I 15 beredskapstjänstgöring i Dalsland och Värmland samt lite armerad betong i form av två bevarade skansar från andra världskriget.

Torsdag den 12 september åkte 18 deltagare först till gamla mejeriet Lilla Solberga i Eriksberg där Allan och hans storebror Anders föddes. Huset är i dag fritidsboende. Därefter ett kort besök i Eriksbergs gamla kyrka.

Vi åkte sedan vidare i våra tre VW bussar till Töreboda där Allan växte upp. Vid Allan Manns plats berättade Kai Alm om Töreboda och efter lunch på pensionat Prästgården gick färden vidare till Mariestad.

Det var i Mariestad som Allan inspirerades av Conny Andersson till att anmäla sig som frivillig till Finland. Var det i den gamla teatern som Conny höll sitt föredrag som frivillig i Spanien? Vi gick runt i den gamla delen av Mariestad som är sevärd med sin domkyrka.

Transport till Karlstad där vi möttes av Carl-Henrik Dyegård utanför hotell Bilan. Carl-Henrik har träffat och varit med Allan ett flertal gånger bl a i Normandie och Oslo. Han berättade om sina personliga minnen av Allan och fick verkligen fram vilken ödmjuk person Allan var.

På kvällen gemensam middag på restaurang Napoli och trevlig samvaro innan det var dags att övernatta på hotell Bilan. Bilan är det gamla fängelset i Karlstad som har renoverats till hotell. Här satt Allan bakom galler i tre veckor och flera av hans kamrater i hjemmefronten rönt samma öde här. Man har ett litet fängelsemuseum i hotellet så man kan se hur cellerna såg ut.

Fredag gick färden vidare till Arvika och Sveders klädbutik. Det var i källaren på butiken som Allan och andra kurirer kunde gömma sig innan det var dags ta sig vidare över gränsen till Norge. Undertecknad passade också på att berätta om hur svensk underrättelse- och säkerhetstjänst var organiserad under kriget. Det hände inte allt för sällan att de olika delarna av dessa tjänster satte krokben för varandra genom att gripa fel person.

Håkerudtomta

Nästa stopp var Beredskapsåra i Järnskog ett sevärt museum som beskriver hur det var att bo nära den Norska gränsen under kriget. Det var i Järnskogs landsfiskaldistrikt som landsfiskal Åke Hiertner verkade. Han blev av framförallt av yngre norrmän ökad för sina hårda förhör och för att skicka tillbaka dem till Norge.

Efter lunch på pizzerian i Koppom ett kort stopp vid Skillingmark kyrka. Här verkade kommunister Hilding Malmgren som var nazist. Han krävde att ett nytt målat korfönster skulle målas om eftersom näsan på en kvinna var för judisk. Skillingmarks församling var under kriget en av de mest protyska i Sverige.

Vidare till skansen Hultet. En välbevarad skans en bit från den Norska gränsen.

Färden gick sedan på småvägar i de Värmländska skogarna till Håkerudtomta. En av de viktigaste kurirvägarna mellan Stockholm och Oslo gick här. En stund efter att vi hade samlats utanför bilarna kommer en man på terrängskoter körande. Det visade sig vara Kenneth Skoglund barnbarn till Alma och Emil Skoglund som under kriget hjälpte kurirerna. Kennet var vänlig nog att berätta om sina farföräldrar, farbror Albin och pappa Runes verksamhet under kriget.

Vi åkte vidare in till Kongsvinger för övernattnings på hotell Vinger och på lördag morgon körde vi i morgondimman till den gamla bron över Glomma vid Skarnes. Det var här som Allan var med om sin första strid mot tyskarna i Norge. Det finns fortfarande kulhål i balkarna.

Kongsvinger fästning var nästa

besöksmål. Fästningen ligger strategiskt på en höjd med en mycket vacker utsikt. Fästningsmuseet beskriver hela historien om fästningen från när den byggdes till våra dagar. Mycket föremål och montrar om kriget.

Lunchen intogs på hotell Vinger och sedan körde vi söder ut till minnesstenen över Ole Burås. Vid en transport av flyktingar på en lastbil uppstod en eldstrid mellan norsk gränspolis och Ole Burås här. Ole stupade men föraren fortsatte med flyktingarna till svenska gränsen.

Rakkestads hjemmefrontmuseum var nästa stopp. Ett mycket besöksvärt museum. Här finns en stor mängd föremål från kriget som skänkts från folk i trakten. Efter guidning på museet transport till Halden för gemensam middag och övernattnings på hotell Halden.

Söndagen startade med ett kort besök på Frerikstens fästning. Vid Idefjorden verkade en svensk trippelagent under kriget. Han hette Fritz Olsson och var tulluppsyningsman vid Hälle. På andra sidan fjorden vid Hov fanns hans norska kollega och goda vän. Fritz hade sin fästmö i Halden och en bror och systrar som bodde i Norge. Med andra ord ett utmärkt kontaktnät. Han lämnade över underrättelser till svensk militär och säkerhetstjänst och den norska legationens personal i Sverige.

Vid Kornsjö station gjorde vi halt för att se var svensk personal blev på de tyska permitenstågen. Jag berättade också om den tyske överstelöjtnanten Theodor Steltzer som hjälpte hjemmefronten med att smuggla tidningar från Sverige och vid flera tillfällen varna om förestående gripanden av motstånd-

män. Steltzer var transportchef och reste ofta till Stockholm för förhandlingar med bl a SJ.

Lars-Arta Anderson berättade om I 15 beredskapsjämsgöring under kriget vid Parsetjärns skans som också är

välbevarad. Förbanden ur I 15 bemanade inte skansarna utan de var fältförband som skulle anfalla mellan och framför skansarna.

Återstod att resa tillbaka till Borås och efter lunch på Koppargrillen i

Vänersborg var vi tillbaka i Borås på söndag eftermiddag. Tack alla deltagare för er medverkan.

LENNART OTTOSSON

Skarnes bro.

Gamla mejeriet i Eriksberg där Allan föddes.

Kornsjö.

Cell.

Sten Ole Burås.

Fästingsmuseum Kongsvinger.

Sveders butik.

Parsetjärn.

Stig Roth, Gustaf Munthe och Dalsland 1940

Intill Vänern i Köpmannebro ligger flera naturskönt belägna villor. En stor villa, numera sommarställe, har en särskild historia. Här låg under 1940 och flera år framåt, den framskjutna basen för den sk M-gruppen inom den svenska underrättelsetjänsten.

Bokstaven M stod för Gustaf Munthe, fil dr och museichef på Röhsska konstsöjdmuseet i Göteborg, reservofficer i armén. Munthe blev 1940 på olika vägar, ansvarig för en del av den svenska underrättelsetjänsten i västsverige. Hans nätverk byggdes upp under kort tid efter den tyska invasionen i Norge och arbetade med inhämtning i Östfold och Oslo-områdena. Nätverket var en del av den sk G (Gräns-)byrån som var den svenska inofficiella underrättelsetjänsten.

Munthe hade sen flera år kontakter i Oslo och nätverket växte efterhand till betydande omfattning.

Stig Roth var också museiman, intendent vid Göteborgs konstmuseum. Efter en tid blev Roth ansvarig för nätverket i Bohuslän och Dalsland. Det byggdes ut efterhand och i det engagerades ett antal personer verksamma i Dalsland. I det ingick järnvägstjänstemän, landsfiskaler, gränsboende lantbrukare och taxiägare.

Nätverket byggde snabbt upp ganska omfattande kontakter med personer i norska Östfold som kom att bli viktiga aktörer under flera år. Möjligen var några kvar även år efter beredskapstidens slut 1945, men det är förmodligen en annan historia.

Under 1940 fokuserades arbetet på att försöka få en bild av eventuella tyska anfallsförberedelser mot västsverige. Kontakterna i Östfold bestod av personer med olika bakgrund. Därtill var intervjuer med flyktingar som kom över gränsen också en metod att få inblickar i läget på norsk sidan.

Ett reellt problem var att etablera personkontakter utan att landsfiskalerna i gränsdistrikten fick kännedom om M-gruppens arbete. Dessa hade generellt vare sig inblick i eller förståelse för gruppens verksamhet. Ett undantag var landsfiskal Valfrid Johansson i Dals Ed distrikt. Denne engagerades 1940 och var under flera år en betydelsefull person i gruppens arbete.

Den norska motståndsrörelsen var mångfacetterad och i några frågor får man nog säga även splittrad med olika inriktningar, huvudmän och uppgifter. Det skapades ganska snabbt 1940 ett betydande antal dolda gränsövergångar. Mellan Västsverige och Östfold fanns efter något år runt 25 olika leder med olika "huvudmän". Ett par gick över Idefjorden, de andra i skogsmarker i Bohuslän och Dalsland där personal i M-byrån hade uppsikt och stöd över passagerarna. Just landsfiskalen Johansson var en central aktör i att stödja övergångarna på olika sätt.

I villan i Köpmannebro hade M-gruppen en framskjuten ledningsplats under några år. Där skedde också en rad viktiga möten mellan ledande personer i den norska motståndsrörelsen och den norska legationen i Stockholm. En förgrundsgestalt i motståndsarbetet i Oslo-området och Östfold var Gunnar Thurmann Sønsteby, bla med täcknamn Kjakan och nr 24. Han arbetade bla i ett nätverk med namnet Oslogjengen och senare i Kom-

Spioncentralen med täckmantel konservator arbete

pani Linge. Han var vid flera tillfällen i Köpmannebro liksom Max Manus en annan person i rörelsen.

M-gruppen hade ett omfattande arbete under hela beredskapsperioden och lyckades med noggrannhet och hög grad av sekretess skapa effektiva kanaler in i Oslo och Östfold.

I andra gränsområden vid den långa norsk-svenska gränsen aktiverades också liknande nätverk. Thede Palm ansvarade under en period för verksamheten från Värmlandsområdet och i Jämtland-Härjedalen var kaptenen Archibald Dickson från Alingsås verksam.

Några utvalda personer på Historiska museet i Göteborg, var engagerade och viktiga medar betare i nätverket. Så sent som 2021 hade föreningen Sveriges Öga och Öra besök av en av de aktiva deltagarna från museet, intendent Göran Larsson som berättade om sina uppgifter i verksamheten under krigsåren. En roll som var omfattande och därtill okänd även för anhängare. Stig Roth efterlämnade en krypterad dagbok med redovisning från arbetet under främst beredskapsåren, "Kontakt över gränsen". Den dekrypterades och utgavs för några år sedan av Dalslands Fornminnes och Hembygdsförbund.

LEIF ISBERG

Över denna vik roddes man från stationen i Köpmannebro till spioncentralen

Aeroseum

Vi var en grupp från Kamratföreningen som hade ett mycket intressant besök vid Aeroseum som finns i ett berggrum på Säve.

Roger Eliasson som har arbetat för att få till detta unika museum, var vår guide. Roger som har varit chef för Helikopterflottiljen på Säve och arbetat för att det skulle bli ett museum, en bättre guide kan man inte ha. Han kan allt om hur berget var tänkt att användas då det var baserat flyg på basen. Hur museet är uppbyggt kan han i detalj.

Ett levande museum som passar både gammal och ung. Du kan få testa på att få flyga olika flygplan i simulatorer sittande du i en verklig cockpit, så inte som fram för din tv hemma.

Det är svårt att beskriva allt. Besök Aeroseum.se på deras hemsida. Men

framför allt besök och sätt av god tid för besöket, eller gå flera gånger så du kan ta in och uppleva allt.

Ni får en liten inblick genom bilderna jag tog vid besöket.

JOHN-OLOV FRIDH

Faktaruta

- Aeroseum är en Stiftelse som äger ett driftsbolag
- Vi tillhör Statens försvarshistoriska museum
- Anläggningen är klassad som Världsunik
- Ägare är Göteborgs stad
- Vi visar flygets utveckling och historia
- 70000 besökare
- 13 årsanställda
- Ca 100 volontärer
- Anställd lärare som tar emot ca 4000 skolelever per år
- Bygger solcellspark ovanpå berget
- Bygger tillgänglighetsanpassad Flygupplevelseparken ovanpå berget
- Arbetar för att bli en beredskapsanläggning i kris o krig som skyddsrum, krigssjukhus, förvaring av andra museums viktiga föremål eller militära uppgifter

Nostalgiresa i minnena efter hur mobilisering övades och förbereddes

När I 15 i Borås var som störst så kunde regementet mobilisera runt 20 000 soldater. Två infanteribrigader och ett antal andra förband.

IB 45 den lite mer moderna och rörliga brigaden mobiliseringsområde låg norr Borås och IB 15 som var en brigad som skulle förflyttas till Skåne och i första hand säkerställa pansarbrigadernas rörlighet där. Mobiliserades söder Borås.

Jag var under mina första runt 10 år, vid I 15, krigsplacerad vid den brigadens 2:a bataljon, med bataljonschef Lennart Skoglund.

Vi övade i princip varje år mobilisering med anställd personal och ibland även vid olika övningar.

Vi var även varje år nere i krigsterängen och rekognoserade och gjorde planer. I samband med dessa övningar så deltog oftast SÄPO och på håll meddelade de att vår verksamhet följdes av underrättelsetjänster från Warszawa-pakten. Ibland ganska öppet.

Bilderna visar det hur förband som jag tillhörde fick del av sin materiel och hur viss del förvarades.

I vårt mobiliseringsförråd som fortfarande finns kvar i Rydal söder Borås förvarades personlig utrustning inklusive vapen till kompaniets personal. Där fanns våra stamfordon, de sex 12 cm granatkastare som tillhörde kompaniets två plutoner och övrig gemensam materiel. Lite eldhandvapen ammunition för att utrusta posterna som vi satte ut för att skydda mobiliseringen.

Granatkastarammunitionen ca 30 ton förvarades utanför Kinna i stora förråd.

Vi hade förberett utrustning i bygdegården och inskjutning av eldhandvapen på en skjutbana i närheten.

I Viskafors en en fabriksbyggnad förvarades våra personaltransportkärnor som drogs av uttagna, kontrakterade traktorer som inlöstes vi macken i Viskafors av särskilt kontrakterade värderingsmän.

Nisse i Bokförrådet på regementet såg till att det fanns boklådor med aktuella reglementen och annat som förbandet behövde alltid var i ordning. De lådorna fick förbanden hämta där vid mobilisering.

Mediciner och annat som skulle

Detta var för IB 15 Avlämningsplats för fordon så kallad APL. Där uttagna fordon väderades och inlöstes.

hämtas fanns beskrivet i den mobpärm som fanns i kassunen i förrådet och en kopia i Kanslihuset tillsammans med nycklar till mobförrådet och en uppsättning fanns vid mobförrådsgruppen som såg till att materielen i förrådet kontrollerades och hölls aktuell och i ordning. Då vi genomförde mobiliseringsövningar deltog en förrådsman som var ansvarig för förrådet och gick igenom hur läget var i förrådet med cheferna. Vid regementet var det alltid god ordning i förråden och de var väl uppfyllda. Den oftast stolte förråds mannen gick igenom listorna med förbandschefen och kunde berätta att du saknar 4 radioapparater i förrådet. De är på grundkontroll. Saneringsmedel får ni hämta på BRÅT och så vidare. Mackarna i området hade order på att de inte fick gå under en viss nivå i tankarna så det alltid skulle finnas för militärens behov.

När det granatkastarförband som jag var chef för och Bengt Adolfsson ställis för genomförde en mobiliseringsövning på platsen för innan de muckade från Grundutbildningen. Så försökte vi göra det så nära verkligheten det gick. De förlades bakom förrådet i tallskogen på bilden. Det genomfördes Korum med bataljonspastorn på ängen vid förrådet, Vi kollade tiden det skulle ta att åka och hämta ammunitionen mm. Vi såg att vi hade 30 granater till granatkastarna av en äldre modell så hade bestämt att de skulle vi skjuta från mobiliseringsplatsen i händelse av skarp mobilisering mot en mosse i närheten för att testa systemet innan avmarsch.

Vi hade i huvudsak vår materiel. Soldaterna hade vi själva utbildat och visste vad de kunde. Vi var stolta över vad vi kunde och säkra på att vi skulle kunna lösa våra uppgifter.

Här i fabriken i Viskafors var bataljonens personaltransportkärnor mmm förrådsställda.

Skogen bakom mobiliseringsförrådet där kompaniets personal skulle förläggas under mobiliseringsskedet.

I B 15 2bataljons granatkastarkompanis mobiliseringsförråd.

Ängen där vi genomförde Korum vid Mobiliseringsövningen.

Våren 1984 övning i ubåtsspaning

April 1984 övningslarmades beredskapskompani vid I 15 Borås. Jag väcktes tidigt av telefonen och Vakthavande befäl vid regementet som sa "Övningslarm, inställ dig snarast vid regementet för ordergivning"

Jag var beredskapskompanichef vid Redvägskompani/ 12.kompaniet.

När jag kom till regementet så hade soldaterna redan startat förberedelserna. Packning av personligt strids och trosspackning. Jag gjorde en snabb koll, sen lät ställföreträdande kompanichef och plutonscheferna, alla stamanställda, fortsätta med detta och förbereda avmarsch genom att hämta bandvagnar och börja fältlasta dessa. Själv inställde jag mig i kanslihuset för ordergivning.

Min order var i korthet. "Går med kompaniet upplastat i bussar och med bandvagnarna på trailers till Gullmarsfärjans södra landningsplats. Där möter personal med order. Transportmedel är beställda och kommer att finnas på kaserngården från 08.00"

Samlade befälslaget och hade en kort ordergivning. Kontrollerade läget vid kompaniet. Vid uppställning på kaserngården kl 09.00 några snabba kontrollfrågor och sen gav jag en kort orientering till kompaniet. Beordrade sen uppsittning och gav ställföreträdande chefen order att föra kompaniet till anbefallt plats. Jag och plutonscheferna gjorde uppsittning i en terrängbil 11 och körde så fort det var möjligt mot Gullmaren.

När vi kom fram så möttes vi av ett befäl ur KA som orienterade om att vår uppgift var att upprätta observationsplatser runt Gullmaren för att ytövervaka fjorden då man hade fått indikationer på främmande undervattensverksamhet. Det var en övning i samverkan mellan armeförband och Marinen. Vi hade under flera år efter det att ubåten gått på grund i Karlskrona haft indikationer på att även främmande makt bedrev undervattensverksamhet på Västkusten och I 15 hade ständigt personal på ör på Västkusten som bedrev spaning under Marinkommandots ledning. Dessa hade vid några tillfällen även upptäckt sådan verksamhet.

Plutonscheferna och jag genomförde en kort kartrek. Jag åkte runt och

släppte av dem för en kort rekognosering. Då kompaniet inte var långt efter så fick det bli en kort övergripande order. Sen gav jag kompletterande order efterhand, mycket styrt av det rekresultat som plutonerna rapporterade till mig. Innan mörkret hade vi upprättat ett antal oplatser på ömsesidor fjorden. SEN kom det stora problemet. HUR lösa sambandet?

Vi hade stöd av ett sambandsbefäl ur KA. Hann upptäckte upptäckte att på grund av utbyggnaden av sommarstugor som ville ha telefon, så hade dåvarande Televerket tagit de MX (Militärt Exklusiva) nummer som var förberedda för FM Det skulle finnas förberedda i alla Televerkets Automatstationer runt Sverige med inkopplingspunkter lättåtkomliga i AT-stn.

Vet inte varför vi inte fick som vi brukade annars med våra förband bara knacka på i ett hus och låna deras telefon mot betalning och vi svarade på deras privata samtal och sa till dem att de fick återkomma eller så om det var viktigt fick de svara. Detta var långt före mobilernas tid.

Radiotystnad var nödvändig så hur löser vi det? Jag löste det som så att Kompanistaben grupperades på en Campingplats. Tjuvkopplade in oss på en telefonkiosk. Om vi ville ha tag i en pluton så bestämde vi att om vi står och blinkar med en bil på angiven plats, så skall plutonschefen gå till en telefonkiosk och ringa upp staben.

I övningen de tog delar ur det fasta KA förbandet som fanns i Lysekil, några Vedettbåtar och så skulle helikoptrar delta. Men den ubåt som skulle varit B-styrka och helikoptrarna blev tvingade att utgå till skarp ubåtsjakt någonstans vid Paternoster.

Men som övningsledningen sa. "Det har varit mystisk undervattenverksamhet tidigare i Gullmaren. Så spana ni."

Det blev lite långdraget för våra plutoner så man drog ut en pluton i taget, Kvarlämnade säkerhetsbesättning och de fick åka till Bulid skjut-

HMS Södermanland. Foto: Försvarsmakten.

fält, så de fick skjuta skarpt under ledning av befäl från I 17.

Ett annat minne från denna övningen var när fick fick ett samtal runt 22 på kvällen. "Ordergivning i berget i Lysekil, anmäl dig snarast på plats". Jag gav order till min ordonnans tillika bilförare "Marschfärdiga". Han avmaskerade vår stabsbil och vi var på plats inom 20 minuter. Vi möttes av ett befäl ur KA som sa "vi är inte riktigt färdiga än så gå du och ta en kopp kaffe". Ca 00.30 började jag tröttna och letade upp någon. Som sa "Oj ja visst ja är du kvar? Sen pratade han med mig om något som jag inte minns i en kvart sen fick vi åka tillbaka.

Efter några dagars övning lämnade kompaniet och åkte mot Borås. Jag deltog i en slutgenomgång under ledning av Milostab Väst i någon konferenslokal.

Mina minnen av den är att två de vedettbåtskaptenerna kom in i vit skjorta och slips med portfölj. Jag var den ende som hade stridsutrustning och hjälm som vi alltid bar under övning vid I 15. Jag tog av utrustningen och förde lite extra oväsen för att markera.

När jag ombads lämna några synpunkter på övningens så sa jag "Vi behöver verkligen ha övningar av denna typen mellan Försvarsgrenarna. Till exempel är jag van att en order består av en Orientering, sen en order, därefter Slut, Repetera, Verkställ! Här förstod jag aldrig vad som var orientering och när det övergick att vara en order."

Jag tittade på Milobefälhavaren Amiralen Rasin när jag sa det och såg att han smålog.

JOHN-OLOV FRIDH

Stora Militärstafetten 1944 som jag minns den

Stora Militärstafetten infördes under andra världskriget. Syftet var bl. a att höja den relativt låga personliga färdigheten hos befäl och meniga. Det var en tävling mellan Sveriges regementen.

Varje lag bestod av tolv stycken treman-napatruller. Chef för patrullen var en officer eller underofficer, dessutom ingick ett underbefäl eller motsvarande och en värnpliktig. Finalen gick i Stockholm dit lagen kom efter uttagningstävlingar i de olika militärområdena. Sista gången tävlingen genomfördes var 1944.

I de olika sträckorna som patrullerna skulle genomföra, kunde ingå löpning, cykling, simning, rodd, skjutning och handgranatkastning. Vilken sträcka patrullen skulle genomföra lottades och meddelades kort före start.

I 15 uttagningstävling skulle ske i Göteborg. Undertecknad, volontär vid I 15, minns att vi hoppades slippa simsträckan eftersom den skulle gå över kanalen. En kallsup där sades vara det samma som döden eller näst intill.

Hur 787 Johansson från Rångedala, också volontär, kände sig inför lottningen av sträckor, vet jag inte. Han kunde nämligen inte simma. Hur han lyckades dölja detta för tävlingsledningen är för mig en gåta. Om hans patrull blivit lottad på simsträckan, vad hade hänt då?

Träningen inför tävlingen började våren 1944. Från början var vi väldigt många deltagare, men efterhand sorterades de sämsta bort.

I 15 hade kallat in några specialister för att hjälpa till med träningen. En var reservlöjtnanten Arne Erikson, sedermera direktör för Rydboholmsbolagen. Han var en mycket skicklig skytt, svensk mästare i fälttävlan 1941 och utsedd till Sveriges bäste soldat. En annan var Arne Andersson, stor kon-kurrent till Gunder Hägg när det hand-lade om löpning. Dessutom gjorde värn-pliktige löjtnanten K G Thorén frivillig tjänstgöring det året. Han var stor handbollsstjärna i Majorna i Göteborg.

Avståndet till målet var 200 m. Varje man i patrullen skulle skjuta ned två träbrickor. Det svåraste under träningen var att träffa dessa mål. Vid skjutningen hade man mycket hög puls efter t ex löpning. Så småningom lärde man sig tekniken och behövde sällan mer än ett skott per bricka.. Vapnet vi sköt med var gevär m/96 Mauser.

Tävlingsdräkten var fältuniform, marschskor, patronbälte och båtmössa. Uniformen var fält m/39, grbrgr = fält-uniform modell 39, gråbrungrön. Detta

enligt fältutrustningslistan.

Vi konstaterade snabbt att denna uniform inte var en bra simdräkt. Jag minns hur vi sprang från kasern ned till Ramnasjön, sam 50 m och därefter sprang vi till "Granridån" sydväst Kristiansfält för skjutning. När man efter simturen kravlade upp på brygga var byxbenen fulla av vatten och uniformen vägde minst 50 kg. Det var bara att dra upp byxbenen ur damaskerna så vattnet kunde rinna ut och sedan försöka springa så gott det gick.

Vid ett tillfälle var vi ute och tränade med överskeppningsbåtar i Djupasjön. Träningen avslutades med en liten tävling. Vi skulle, indelade i tremannapatruller, springa från Osdals lada ned till Djupasjön, hoppa i båtarna och ro till andra sidan, där man helst skulle vara först och definitivt inte sist. När vi skjutit ut båten kom vi så nära en annan båt att jag inte kunde ro. Jag reste mig. Tog loss åran och satte den emot den andra båten och tryckte till. Vår båt for framåt men deras bakåt. Patrullchefen som satt i akterna på den andra båten, vitnade i ansiktet, förmodligen i ilska över att en "kanindj—" var oförsynt nog att ---. Han reste sig med åran i "högsta hugg", rusade fram till fören och slog med åran mot vår båt, men nådde inte fram. Händelsen visar i alla fall att kampen var hård mellan patrullerna.

Uttagningstävlingen i Göteborg höll på att bli en katastrof för I 15. På en av skjutstationerna föll inte träbrickorna ned för en patrull från I 15. Träbrickorna var som såll när felet upptäcktes. Den patrullen fick många minuter för lång tid. Om jag minns rätt blev vår patrull fyra och kom till finalen i Stockholm

Från I 15 deltog som tävlande 12 patruller om tre man i varje, tillsammans 36 man. Dessutom tillkom lagledning och kontrollanter med ca 10 man. Antalet lag som deltog var fem per militärområde, tillsammans 35 lag.

I Stockholm skedde starten på Stadion där även målet var. Vår patrull hann se starten innan vi skulle genomföra vår sträcka. Startpatrullerna från de olika lagen startade samtidigt. Innan de lämnade Stadion skulle varje man kasta en handgranat genom ett "fönster" där "rutan" var av gråpapper. Avståndet var ca 25 m. "Fönstren" stod mitt på fotbollsplanen var ca 75x75 cm. Målet kan kanske tyckas lätt, men de många åskådarna på läktarna och startnervositeten gjorde att avståndet mellan lagen blev ganska stora. I 15 kom snabbt iväg.

Efter starten åkte vi till vår startplats, som var vid Kaknäs, ungefär där Kaknästornet står idag.

Därifrån skulle vi cykla till Fiskartorpet, en sträcka på 5 – 6 km. Vi körde snitslade småvägar i nordvästlig riktning. Här hade vi stor hjälp av tävlingscyklisten Niklasson. Kronans cyklar är ju inga tävlingscyklar precis, men man har bra draghjälp om man åker bakom någon.

Några hundra meter före Fiskartorpet kom vi in på en stig där vi måste springa med cyklarna. Prova att springa efter att ha cyklat fort, så får ni känna vad vi kände i benen. Stigen gick förbi Fiskartorpet ned för backen till Fiskartorpsjön. Där låg överskeppningsbåtar. Cyklarna lastades i. Niklasson och jag rodde, Öjersson styrde. När vi rott över sjön skulle cyklarna lastas ur och lämnas kvar. Vi tog cyklarna på raka armar över huvudet och rusade ur båten och slängde dem på marken. Sedan sprang vi vidare mot Stora Skuggans skjutbana som låg några hundra meter därifrån. Regementschefen överste Brinck stod vid landningsplatsen. När han såg vår hantering av cyklarna skrek han: "Akta materielen!" Vi var inte särskilt intresserade.

När vi kom fram till skjutbanan kastade jag mig ned, sköt två skott och två brickor föll. Nu var det Niklassons tur. Vi hade bestämt i förväg skjutordningen. Han sköt ett skott, en bricka föll, han sköt ett skott till, inget hände, ytterligare ett skott. Han skulle just skjuta ännu ett skott då alla brickorna föll. Vi kunde rusa vidare ett hundratal meter och lämna över stafetten till nästa patrull.

Vår lagledning hade bestämt att efter det som hänt i Göteborg, skulle vi ha en kontrollant i markörgraven. Där stod även en värnpliktig med ett spö för att peta ned träffade brickor. Vad vår kontrollant skrikit till den värnpliktige vet jag inte, men det var nog något hetsande för när han slog till brickan hade det god effekt.

Vi vann vår sträcka mycket tack vare Niklasson cykling och vår snabba skjutning.

I 15 lag fungerade bra. Vi var uppe i ledning två gånger men föll tillbaka och slutade på en hedersam tredje plats. Hederspriset, ett stort ovalt silverfat, finns på officersmässen i matsalen. Där står det på vägghyllan mitt på östra väggen. Det är graverat "Stora Militärstafetten 1944" och "Graningeverken".

Dalregementet vann. "Segern" firades med att vi blev bjudna på Operan där vi såg operetten Sköna Helena med Max Hansen, som spelade prins Paris. Därefter var det gemensam middag på Grand Hotell.

NEDSKRIVET AV MATTE LEVINSSON

Födrag i samband med Öppen mäss hösten 2024

31 oktober

Representant för MRV berättar om planerna på att utveckla den territoriella ledningen och dess förband.

7 november

Kvällens föredrag arrangeras av Lv6 kamratförening och fokuserar på artilleri och luftvärn.

21 november

Kvällens föredrag kommer att arrangeras av Reservofficerssällskapet i Göteborg och Svenska flottans reservofficersförbunds göteborgskrets. Mer information kommer när sådan finns att presenteras på Facebook GSGBG mässen.

För mer information om Öppen mäss bli medlem på Facebook-gruppen GSGBG mässen.

GS GBG evenemangsplan för 2024

Notera att detta är en plan. Förändringar i verksamheter och genomförandedatum kan komma att ske.

GS GBG Höstmöte 2024:

2024-11-19. (Lunch-möte)

Soldatsektionens Midvinterblot:

2024-12-06

Subbarnas Lillejul:

2024-12-13

Holkens återkomst 2025:

2025-01-18

Tillträde till Öppen mäss

Alternativ 1.

Du har behörighetsbevis hemvärnspersonal kompletterat med giltig Id-kort. Förutsatt att ditt ärende är att besöka Öppen mäss så kommer du att komma in. Bil får medföras.

Alternativ 2.

Du är knuten till organisation, t.ex. förening, som har avtal med garnisonen och har meddelat dina personuppgifter till garnisonen. Du skriver mail till goteborg-besok@mil.se och uppger; personuppgifter, organisationstillhörighet och ärende. Om du skall besöka Öppen mäss kan du söka samma dag, i övrigt bör du söka en vecka i förväg.

Verksamhet på mässen i Borås

31 oktober

Stort föredrag med ärtmiddag

9 november

Höstmiddag med start 18.30. Pris 695 kr.

Menyn vid Höstmiddagen.

Bubbel vid ankomst

Förrätt: Räkcheescake

Varmrätt: Hjortstek med gräddsås brynta svampar potatissynfoni svart vinbärsgelé.

Dessert: Chokladmousse, vispad grädde och bärsalsa

Lättöl Loka på borden. Alkohol drycker köpes i Baren

14 november

Öppet hus

28 november

Ärtmiddag med stort föredrag

13 december

Lilla Jul (Julbord)

Anmälan se kamrati15.se

Inga problem med inpassering. Passa på att besöka en välbevarad Armémäss!

Ordföranden har ordet

Vi skriver nu oktober 2024, och vi har det svåraste läget i vår del av världen sedan andra världskriget.

Rysslands angrepp på Ukraina fortgår. Men det sker till ett mycket högt pris i form av ca 1000 stupade och sårade varje dag.

Ryssland har stora problem med modern material, stridsvagnar med mera.

Deras ekonomiska situation är mycket svår. De har också stora problem att bemanna sin organisation.

Ryssland har ju på ett sätt redan förlorat. De segrade inte snabbt och de välkomnades inte av ukrainarna. Som det nu ser ut kommer ett självständigt Ukraina att finnas kvar i starkt samarbete med Europa.

Om väst fortsätter att stödja Ukraina och de får tillstånd att nyttja vapensystemen in på ryskt område, kan Ukraina fortfarande få till en betydligt bättre förhandlingssituation än de har nu.

Valet i USA har stor betydelse. Trump tycks vilja tvinga Ukraina att göra stora avträdelser av land- mot sin vilja.

Sker detta, så har Putin visat, att den starke dikterar villkoren på den svagares bekostnad. Det kan på några års sikt innebära avsevärt ökad risk för att Ryssland angriper andra nära belägna stater. Det ger också grönt ljus för Kina att attackera Taiwan.

Sverige hamnar i så fall i en mycket farlig framtida situation.

Nej, endast Ukraina har mandat att avgöra när en situation föreligger som är värd att förhandla om. Vårt stöd måste fortsätta och gärna öka.

Kamratföreningen har sedan sommaren haft flera intressanta föredrag. Bl a Charlotta Nordengrip - (Referat i särskilt avsnitt)

och senast Magnus Kårefeldt, vd för Borås Energi och vatten. Han är f.d. vd för Göteborgs hamn och därför en mycket kompetent person vad avser att förklara vad som behövs göras för att öka redundansen i vårt civila samhälle.

Under hösten har också en mycket uppskattad resa gått i spåren av Allan Mann.

Det har också skett en Torpafton som var uppskattad men blöt! Arrangören tvingades genomföra konserten i ordersalen i kanslihuset!

Styrelsen sysslar nu med att finna

en långsiktig lösning vad avser vår restaurang. Våra utmärkta damer Marie och Carina orkar inte själva med den höga belastningen utan vi behöver nu hitta en förstärkning.

SVANTE BERGH
ORDFÖRANDE

Regementets dag 2024

Den 10 augusti i år kunde vi äntligen starta om vårt traditionella firande av vår egen dag.

Vår Regementets dag! på vårt 400 års jubileum!

Pandemi har tyvärr förhindrat oss att fortsätta vår tidigare årliga tradition. Men nu i år så kunde vi börja om på nytt. Det blev en fin dag på vårt gamla regementsområde.

Utställningar från våra samarbetsvänner inom Totalförsvaret, såväl som med ett antal militärhistoriska föreningar, skapade en fin atmosfär av vördandet av vårt Regementets jubileum. Men också tankar och möjliga vägar för oss inför framtiden.

Uppvisningar av gamla karoliner i exercis som både till fots, och som till häst, blev mycket uppskattat.

Detta, både, under förmiddags- som

eftermiddagsföreläsningarna.

Häri ligger ett särskilt tack till vår egen Hemvärnsbataljon för deras så mycket väl genomförda marschmusik, fanvakt som utställning.

Traditionell ärtlunch (och för de yngre svart/vit ansiktsmålning) uppskattades särskilt vid vårt gamla Laddatorp.

Fristadskvintetens lunchmusik, i gammal soldattradition, förgyllde det hela vid torpet,

Insikten i vad ett gammalt soldatlager i fält innebar, var också mycket uppskattat uppe vid torpet.

För den som ville så serverades det också pyttipanna mtb på officersmässan. Det var välfyllt! på båda etablissemangen,

Därtill hölls försvarsupplysningsföredrag före lunch genom vår ordförande GM Svante Bergh i ämnet "Göteborg i en säkerhetspolitisk framtid"

Eftermiddagen innehöll fortsatta utställningar runt gamla kaserngården och föreläsningar av våra kära karoliner.

Efter avslutning med kanonskott av Göta artilleriavdelning höll Ulf R Johansson ett föredrag om Nato inom mottot "Sanningar och myter om Sverige och Nato".

Denna fantastisk nystart av Regementets dag avslutades med en fin och stämningsfull jubileumsmiddag på Officersmässan, där såväl kamratförening som förtjänta medlemmar hedras för sitt arbetet som de gjort för vårt Regemente och dess kamratförening, Mao för oss alla!

Vi möts igen,

ULF R JOHANSSON
ANSVARIG RD 24

Presentation av vår ÖB

Den förste oktober fick Sverige en ny överbefälhavare, den 13:e i ordningen. Valet föll på Michael Claesson, ett såväl väntat som välkommet val. Nedan följer en kortfattad presentation av vår nye chef.

Michael är född i Bankeryd utanför Jönköping 1965. Det hörs inte på honom i dagligt tal men jag lovar att ha kan bre på med den bredaste av Jönköpings-dialekter när han vill.

Han gjorde sin grundutbildning som KB-elev på Norrbottens Pansarbataljon (P5) och blev därefter officer vid Skånska Dragonregementet (P2) i Hässleholm. Efter normal tjänstgöring vid förband och skolor blev han 1997 uttagen att genomföra tyska försvarsmaktens tvååriga motsvarighet till vårt chefsprogram vid Führungsakademie der Bundeswehr, Hamburg, Tyskland. Utbildningen följdes av några år som lärare på Försvarshögskolan, en period på KFOR HQ i Pristina och stabstjänst på Strategiledningen i högkvarteret där jag hade nöjet att ha Michael som underställd. Från Strategiledningen var steget inte så långt till Försvarsdepartementet där Michael tjänstgjorde 02-03.

Efter åren i Stockholm var det sedan dags för trupptjänst igen, den här gången åter till rötterna vid Norrbottens Pansarbataljon som utbildningsledare under två år. Därefter åter till Stockholm för en kortare period vid Försvarsdepartementet följt av fyra års tjänstgöring vid den Svenska Delegationen till NATO HQ i Bryssel. Här korsades återigen våra vägar då Michael inledningsvis var min ställföreträdare för att efter två år ta över som biträdande militär representant till NATO:s militärkommitté.

Efter tiden i Bryssel gick flyttlasset till Skövde och Markstridsskolan. Inledningsvis i befattning som placeringsansvarig för större övningar för att 2010 ta över som chef för skolan. Efter tiden i Skövde kom det som jag tror att Michael tycker är bland det bästa han gjort under sin militära karriär, chef för den svenska kontingenten FS 24 i Afghanistan ingående i ISAF (International Security Assistance Force). Tiden i Afghanistan följdes av två år som militär rådgivare vid Utrikesdepartementet följt av tre år som ställföreträdande chef för inriktningsavdelningen på Ledningsstaben och därefter ytterligare två år som chef för

Foto: Försvarsmakten.

avdelningen. För er som inte är så bevandrade i stabsstrukturen i Stockholm så var inriktningsavdelningen vid den tiden den kanske mest inflytelserika när det gäller långsiktig inriktning av Försvarsmakten.

Tydligt gjorde Michael ett bra jobb på Ledningsstaben för 2020 fick han sin tredje stjärna och blev utnämnd till Försvarsmaktens Insatschef. Efter två år i den befattningen var det återigen dags för ett ännu tyngre jobb, denna gång som chef för Ledningsstaben, numera omorganiserad till Försvarsstaben. Detta leder oss alltså fram till nutid då Michael sedan någon månad är rikets Överbefälhavare.

Som framgår av beskrivningen ovan är det svårt att tänka sig en bättre och mer mångsidig karriär som förberedelse för ÖB-jobbet. Tjänstgöring på

strategisk nivå i Försvarsmakten, goda kontakter i regeringskansliet efter tjänst vid både Fö och UD och omfattande internationella kontakter efter utbildning och tjänstgöring utomlands.

Michael är gift med Åsa sedan 1988 och har tre vuxna barn och två barnbarn. Fritiden tillbringas när möjlighet ges i fritidshuset i Västergötland där han med viss framgång ägnar sig åt gitarrspel. De flesta som har haft någon kontakt med Michael genom åren har nog bara gott att säga om honom, det gäller både på trupp, i stabstjänst och i regeringskansliet. Vi önskar Michael varmt lycka till inför de kommande sex åren som rikets Överbefälhavare.

**PETER ADOLFSSON
ORDFÖRANDE**

KAMRATFÖRENINGSSSEKTIONEN

KVMS 74/75

Inget verkade ha lämnats åt slumpen. Vi som kom från andra förband blev väl mycket mottagna och allt fungerade. Förste dageleven satte normen.

När han tog emot 5 min innan avlämning och hälsade: "God morgon Slaskbassar" och fick tillbaka ett spontant "God morgon Skitstövel". Därefter visiterade han utrustningen och lämnade av till befälet. Detta fortsatte under hela tiden på KVMS; alla var i tid, rättutrustade och snygga och prydliga, det var städlat och ordning och reda och dageleven redde ut vilken som var dagens hälsningsfras vid den kommande avlämningen. Det byggdes blixtnabbt upp en stolthet över att vara kvartermästare, som hängde i hela kursen. Vi var bäst - vilket ledde till att en hel del hyss tolererades, mer om det senare. Allt var så väl förberett, att även fredagens orientering var förövad med I 15-corpsen - men det hjälpte inte. Vi skjutsades med buss till starten vid torpet BOCKARYD och banan gick tillbaka till kasern. Segrade gjorde Mats från I 16.

Om jag minns rätt var vi 58 grabbar från I 15, I 16, I 17 och K 3 som ryckte in till KVMS, på Marks kompani, i september 1974. Vi kom från olika håll och hade med oss olika kunskaper och färdigheter som vi delade med oss av, vilket berikade både tjänsten och fritiden. Alla var kanske inte lika entusiastiska över att "göra lumpen", men stämningen var mycket god och alla deltog i utbildningen. Vad jag minns så var alla med genom hela kursen och rätt många fortsatte till kadettskolan på InfKAS i HALMSTAD, sommaren 1975. Resultatet av 58 kvartermästarelever var en hel hop dugliga kompanikvartermästare, några trossplutonchefer och om jag är rätt underrättad tre majorer, en fanjunkare och en idrottslärare på Officershögskolan i HALMSTAD. Hur många som blev reservofficerare vet jag inte.

Skolchef var kn Björn Bergqvist. Han var chef och lärde oss bland annat taktik, så att vi skulle förstå kompaniets behov, men också förutse vad kompanichefen och kompaniet skulle vilja ha i nästa skede. Målbilden var att när kompanichefen beordrade något skulle en bra KVM bara behöva meddela att "det finns där..." och peka med hela handen. När vi ryckte in till KVMS var Björn på KFÖ, detta gav oss möjlighet att besöka ett mobiliserande kompani, det gav en bra målbild av mobilisering.

Stf C KVMS var löjtnant, en månad senare kapten Leif Bengtsson, han lärde oss vapentjänst och stridsteknik. Leif höll också i exercispassen och vi tyckte det var roligt med soldatkvart på kaserngården.

Löjtnant Kurt Daninger lärde oss motortjänst, marsch och transport och underhållstjänst i stort.

Fanjunkare Göran Härberg var själva förebilden för en kvartermästare. Hans kvartermästarefilosofi gick ut på att man skulle "sätta sig ner på en stubbe och tänka till" och därefter se till att trosstroppen levererade vad kompanichefen beordrade och vad komp behövde. Ibland behöver KVM också "fixa" något, vilket illustrerades med en snärtig enhandsklappning.

Ordning och reda i förläggningen och på grejorna och ett trevligt uppträdande - då får man vara i fred och kan ägna sig och det man måste och sådant som är trevligt. Alltså hade vi god ordning och stil och kunde följaktligen tänja på gränserna. Med utmärkt städning gick det an att ha ett stort paket snus med en sked i på logementsbordet och en tecknad figur som gick under namnet "Sven Guevara", på insidan av logementsdörren. En bit in på hösten tog någon av kamraterna initiativ till att ta fram en t-tröja för KVMS: Don Martin, med K-pist på ryggen och Handbok Kvartermästare i handen, i guld på svart tröja. Tröjan var snygg och vi fick (troligen tolererades) bära den till "myglarbyxor" (M 59 rak) och lågskor, under lektionerna.

Det jag minns bäst från avdelningen vapentjänst och strid var en underbar höstförmiddag med GRG, i LÖVSALEN. Dageleven tog emot från gruppcheferna fem minuter innan, som vanligt. Vår underrättelsetjänst hade kommit fram till att Leif Bengtsson var nyklippt - väldigt nyklippt. Dageleven redde ut att dagens hälsningsfras var "Brrrrrr" (som en elektrisk frisörsax), varvid högerhanden skulle föras i takt över huvudet och därefter tillbaka till höger benficklock. Snabb förövning och därefter tystnad. Leif kom ut i kompanikorridorerna, nyklippt och grann. Beordrade: -Lämnas av. -KVMS närvarande 58 alla. -Jag tar befälet - God morgon kvartermästare. -Tystnad. -Brrrr, och ljudet av 58 knutna nävar, som efter att ha passerat håret, sedan slog i höger

Lägg märke till att vi förvarade vapnen i vapenstall i korridoren.

lår. Total tystnad. Vad hände nu? Blir han arg? Mer tystnad. Sedan vek sig Leif dubbel och började skratta och temat för den förmiddagen var satt. Full fart till BRÅT och LÖVSALEN! Här skulle skjutas GRG! Riktigt bra övning. Leif instruerade och vi sköt. Rätt ofta avbröts verksamheten av att alla började skratta - och sedan återgick allt till ordningen. Rätt vad det var samlades alla runt en GRG-omgång för att Leif skulle visa något nytt. Vid ett sådant tillfälle gav Leif laddaren ett 20 mm insticksvapen, istället för 9 mm och tecknade till oss andra att hålla tyst. Den ende som inte visste något var skytten. - Skott kommer! -Klart bakåt! BANG!! Skytten och laddaren lättade säkert en decimeter från marken. Varpå Leif beordrade: -Skytt och laddare byter plats. Laddaren försökte vägra. Alla bröt ut i skratt igen och övningen fortsatte. Laddaren blev några månader senare yrkesofficer.

Vi skulle lära oss att hantera kompaniets fordon och det fick vi. I 15 kamraterna var naturligtvis duktigare på traktorer, än oss som påbörjat vår utbildning på I 17. I UDDEVALLA pågick försök med organisation 77 och vi hade lärt oss köra bandvagnar och terrängbilar. Cykla kunde vi och vi hade hört talas om cykeltolkning. Motorinstruktörerna var bra och vi lärde oss så småningom även att backa traktor, i serpentin och att köra med tolkande trupp. För vissa blev cykeltolkutbildningen mer spännande än nödvändigt. Ett tolklag gjorde en rejäl strike, i gruset, på BRÅT. Bäste traktorförare var utan tvekan Samuelsson från HORRED, som backade in i stolpladan, vid kokhuset, med två kokkärnor och en trosskärra m/46, utan att köra på något.

En bra sak med att vi skulle öva oss i att vara chefer för trosstroppen var att vi behövde öva oss i att leda fordonsförband. Det gick visserligen ut över våra möjligheter att cykla, men det var det ingen som grät över. Vi övade marsch och gruppering av trosstropp. Så fort vi

skulle förflytta oss utan för kasernstaketet.

En kvartermästare ska veta vad var enda pryl heter, vad de har för M-nummer, hur de är fördelade inom kompaniet på pluton, grupp och enskild karl och i det drillade Göran oss. En kvartermästare måste ha koll på koket annars stannar kompaniet. Det lärde Arne Lewin, Arnold Good oss. Ett antal år senare kom en kokgruppchef fram till mig och meddelade att kompaniet tyvärr skulle få äta konserv med egen tillagning under resten av övningen. Orsaken var att skvallerröret på lågtryckspannan hade gått sönder. Den gubben gick inte. Jag talade då om att om han drog ut nedersta lådan i kokskåpen så ligger där en liten platt grön låda med reservdelar och där ligger det också ett nytt skvallerrör. Stort tack till Arne, Arnold och Göran, från det kompaniet och för att jag fick lära mig var alla prylar fanns.

Minns inte om sjukvårdsutbildningen var en eller två veckor, med hur som helst så lärde vi oss hur vi skulle basa över sjukvårdstjänsten på ett skyttekompani.

Den mobiliserings- och avrustningsövning som KVMS genomförde gav en otroligt bra helhetsbild hur det skulle fungera, när man gör rätt. Jag har själv kunnat luta mig tillbaka mot denna övning under mina sju krigsförbandsövningar. Det är många i den nuvarande Försvarsmakten som behövt gå den kursdagen, nu när mobilisering ska återinföras.

Vi hade säkert en massa "vanlig" fysträning också, men det jag minns mest var i alla fall orienteringarna och framför allt en del verksamhet runt om kring dessa. Göran, som var en inbiten och duktig orienterare, ansvarade naturligtvis för den här delen av utbildningen. Alla var väl inte lika entusiastiska över möjligheten att få orientera som Mats och jag. Varje logement hade sina stadsområden och ett av logementen städade bl.a. Görans och Kurts befälsrum. Underrättelsetjänst är en dygd – i alla fall oftast. Strax före ett kvällspass med nattorientering till fots hittade några av kamraterna ett startkort med stiftklämmeavtryck på Görans bord. Fort fram med ett papper och en nål och tillverka en kopia. Kamraterna startade och tog några kontroller för att kolla om stämplarna stämde. Därefter kaffe hos bekanta på GÖTA. Åter till banan i lagom tid för att gå i mål på nedre halvan av resultatlistan. De passade på att hoppa i en lerpöl för att vara tillräckligt blöta och smutsiga. Självklart stämplade de på sista kontrollen. Nästa gång var det nattcykelorientering ca 3 mil. Metoden hade ju fungerat - så varför inte en gång till.

Man fick röka på logementen på den tiden.

Göran hade haft sina misstankar, men han var klurig också. När vi kom till vad jag minns var tredje kontrollen från slutet fick vi reda på att nästa kontroll var struken och att vi skulle åka vidare till sista kontrollen. Denna information nådde aldrig de två befälsrumsstädarna. De gick i mål med rätt stämpel på kontrollen som inte fanns. Lite besvärande. De här gången var inte Mats, för vi hade en svensk juniormästare på cykel i gänget också. Det var emellertid inte slut här. Städarna drabbades av en tillrättavisning för "ovanligt avancerat pojkestreck" eller något liknande och Göran fick en julklapp. Julklappen bestod av en musfälla men det urklippta stämpelavtrycket från startkortet på ostens plants på fällan, i en skokartong inslaget i en karta.

Alla plutonchefselever på I 15, 16 och 17 samlades till två C-styrkekompanier under Milo Västs Slutövning i september. Kvartermästarna hamnade tillsammans med plutonchefsskola skytte från I 15 och ett gäng från I 16, i ett kompani. Jag hade förmånen att få vara kvartermästare för kompaniet, med Kurt som handledare och trosslastbilsförare. Idén med att alla plutonchefselever skulle ut i busken och uppträda som kompani var bra. Vi fick se helheten i vilken vi skulle arbeta. Nu för tiden skulle någon skrutit med "målbildningsförevisning" i utbildningsplanen. Hur som helst tillbringade vi första halvan av övningen på HALLANDSÅS, till stor del i ösregn. Det första som hände i "kriget" var att vår spaningsgrupp tog fiendens brigadsambandschef och hans telefältkarta till fånga. Honom och kartan fick vi lämna tillbaka. Bland mina arbetsuppgifter som kvartermästare var, kanske den viktigaste, att hämta mat på I 16 och utspisa kompaniet, som var väl

utspritt i skogen. Mycket bilorientering och mändrättning på att organisera utspisning och meddela att: -maten i dag består av..., utspisningsordning..., utspisningsplats..., sopor och disk... . Hade inte I 16 haft "Manna Malta" (som "Ris a la Malta", men med managrynsgröt, i stället för risgrynsgröt), hade nog ingen kommit ihåg KVM på vårt C-styrkekompani, på VMHÖ 74. Den där "Manna Maltan" har jag blivit påmind om många gånger. När vi var klara på åsen åkte vi in till I 16, för att under en kväll och en natt återhämta kompaniet, innan det var dags för slutstriderna, som vi deltog i i SNAPPARP-SKOGEN. Sista natten var det väckning av bl.a. löjtnant Bengtsson kl 23.59, för omgalonering. Sedan somnade kaptenen igen – grattis Leif! Övningen avslutades med en förevisningsskjutning på RINGENÅS skjutfält.

En kvartermästare måste självklart känna till brigadens underhållsbataljon. Följaktligen åkte vi på studiebesök till T 4, i HÄSSLEHOLM. Då det inte fanns tillräcklig gästförläggning där fick vi bo på "gamla P 6" i KRISTIANSTAD. P6 hade en utmärkt mark! Av förevisningen på T 4 har två saker etsats sig fast på näthinna: transportkompaniets lastbilar med dubbelmonterade KSP m 36 på taket och fältbageriets wienerbröd.

Naturligtvis fanns det ett utbud av fritidsaktiviteter på regementet. KVMS hade tack vare driftiga kamrater och deras diverse intressen också ett rikt eget utbud av fritidsaktiviteter. Här några exempel: Mins inte vem eller vilka, men någon eller några höll på med film och spelade in "Den vedervärdige mannen från Säffle". Det blev följaktligen filmafton i lektionssalen. Intresset för bilrally fanns också i kvartermästargänget. En mörk höstkväll arrangerades KVM-rallyt, där de flesta deltog, så även några av lärarna. En i gänget var fritidspolitiker, vilket ledde till ett föredrag om detta. Och så var det luciafirandet: Morgonen inleds med ett sällsamt luciatåg, med unga män i underställ bom/kanal. "Lucian" hade hjälm med stearinljus och "tärnorna" skyldrade gevär med kpist med ljus i stället för pipa. Stjärngossar hade vi självklart inte - nyutnämnda korpraler är självklart "streckgossar". Efter att ha lussat i korridorerna fortsatte firandet i lektionssalen med lusseshow, KVMS egen trollkarl, pepparkakor och glögg. Sen återgick allt till det normala igen. Dvs lektioner i KVMS-tröja i svart och guld, "myglarbyxor" och lågskor.

Den bästa kursen under hela min militära karriär

LARS KILBORN

En mycket minnesvärd regementschef.

Bland alla regementschefer vid I 15 under min tid där var utan tvekan överste Sven Henry Magnusson den som var mest minnesvärd. Han var både namnkunnig, excentrisk och färgstark. Det hände alltid spännande saker runt Magnusson.

Magnusson var en storväxt man och han hade fått sitt ena ben amputerat på grund av cancer. Han förflyttades sig således med hjälp av kryckor vilket fick till följd att han dels hade utvecklat ett extremt gott balanssinne och dels att han var stark som en björn i överkropp och armar.

Magnusson gjorde sig bland annat känd för att vara ordförande i Älvsborgs fotbollsklubb, att genomföra soldatprovet med sina kryckor så att han blödde i händerna samt att han lät bygga ett enormt stormhinder komplett med stolpar och taggtråd runt en stor del av kasernområdet. Varför han lät genomföra detta projekt blev jag aldrig riktigt klar över och jag gissar att vissa av hans kollegor i regementsstaben ifrågasatte eller avrådde detta omfattande bygge i fredstid. Men nu var det så att om Magnusson hade bestämt sig för en sak så var han svår att stoppa.

Magnusson hade under ett besök i Skottland fått en komplett "kilt" med alla tillbehör som gåva. I denna gick han gärna iklädd under civila tillställningar, middagar och dylikt. Han ville även gärna bli tilltalade med Sir.

Magnusson förekom ofta i media vil-

ket han uppskattade mycket.

Hans teatraliska förmåga hade emellanåt inga gränser. En kväll anordnade Borås Tidning en paneldebatt på stadsteatern som skulle handla om ifall vi skulle ha ett försvar eller inte. I panelen uppe på scenen satt kommunchefen i Borås, några politiker, några pacifister och vapenvägrare samt Överste Magnusson och jag.

Teatern var så gott som fullsatt. Boråsarna var mycket stolta och positiva till sitt regemente samt till oss som arbetade där.

Kommunchefen inledde debatten med några ord och därefter var det Magnussons tur att prata. Det var ett mycket övertygande tal. Han pratade om att försvara sig inte bara var en rättighet för medborgarna utan även en skyldighet gentemot kommande generationer så att dessa skulle kunna fortsätta att leva i ett fritt land.

Översten fick mycket applåder. Därefter kom turen till en ung man som sade sig vara pacifist tillika vapenvägrare. Han höll ett ganska långt och invecklat tal om sina motiv som handlade om att alla skattepengar skulle göra större nytta inom barnomsorgen. Han påstod även med stor övertygelse att han var väldigt fredlig och personligen aldrig någonsin skulle kunna bruka våld mot andra människor vad som än hände. Jag tittade på Magnusson men han rörde inte en min. Istället plockade han upp en OH-bild ur sin portfölj. Därefter hoppade han utan kryckor på sitt enda ben fram till OH-apparaten (vilket i sig var ett

konststycke). När han väl kom fram tappade han sin OH-bild på golvet och bad vänligt den unge pacifisten att hjälpa honom genom att ta upp bilden vilket denne intet ont anande gjorde. När Magnusson så fick tillbaka bilden tog han till allas häpnad ett snabbt björngrepp om mannen. Han täppte till mannens mun och näsa med sin ena stora hand samt lyfte med den andra armen upp honom en bit från golvet utan stöd med fötterna. I några sekunder hängde mannen i luften utan att kunna andas och helt utan markkontakt. Efter en stund blev han alldeles röd i ansiktet av syrebrist och började sparka, sprattla och kränga till den milda grad att de båda föll till golvet med ett brak. Publiken trodde inte sina ögon. Först då släppte Magnusson sitt grepp och de båda reste på sig.

Magnusson frågade mannen varför han kämpade, slogs och sparkade varvid denne svarade illröd i ansiktet "Jag fick ju ingen luft!" Då sa Magnusson. "Kan du tänka dig att det finns många människor på jorden för vilka freden är lika viktig som luften är för dig och de är beredda att kämpa för den?"

Vad mannen svarade minns jag inte men jag minns att applåderna varade länge.

Tydligare än så kan det knappast bli! "Handling är bättre än prat!"

LENNART LINDEN

(Jag håller med Lennart att Henry Magnusson var en av de bästa chefer på vårt regemente, tätt följd av Matts Liljegren och Per Blomquist. Lars Rehns anm.)

Älvsborgsvänner

I tidig september månad fick vi i KF I 15 förtroendet av att ansvara för Sveriges Militära Kamratföreningsmöte här region väst (Ca 25 föreningar och 7000 medlemmar)

Detta då genomfördes den på vår fina officersmäss den 26:e september här i Borås.

Det var nyuppstart efter "pandemi-

halt" och gav ju förstås en massa underlag för hur framtida arbete måste genomföras i vår veteran- och kamratföreningsvärld.

Bland annat togs ett beslut om en regional konceptgrupp inför vår framtida verksamhet.

I detta återkommer vi när mer information och när underlag finns.

Nå, mycket arbete kommer att krävas och utföras.

Dock kan vi konstatera att vårt

gemensamma arbete inom KF I 15 ger oss unika möjligheter att arbeta inom dessa frågor,

VI fick förnyat förtroende att också hålla i nästa års Regionmöte, det också här i Borås!

FÖR SMKR

ULF R JOHANSSON

SAMO REGION VÄST

Regementets dag med extra allt!

Jag var chef för stabskompaniet 1978 och fick till uppgift av utbildningschefen Sven Wergård att arrangera regementets dag.

Under planeringen var flera i befäls-laget tämligen överens om att regementets dag brukade vara ganska slätstrukna tillställningar med alldeles för lite "action".

Människorna i Sjuhärad med omnejd var mycket positiva till sitt "bygderegemente" och många trogna besökare brukade besöka regementets år efter år. Vi tyckte att de var värda lite större lön för mödan.

Regementschefen brukade inleda med att hälsa besökarna välkomna. De fick sedan besöka några logement, de fick se något exercisspass ute på kaserngården samt utforska en rad militärfordon av olika slag uppställda på kaserngården. Det brukade finnas en grupperad koktross, en stabsplats och en pjäsplats för granatkastare nere vid stallplan som de fick besöka och där de även kunde få smaka på kronans ärtsoppa. Men sedan var det inte så värst mycket mer. Vi i planeringsgruppen tyckte att det mer liknade ett studiebesök hos Frälsningsarmén än på ett regemente. Inget ont om Frälsningsarmén men de är inte inriktade mot samma verksamhet som I 15.

Mina befälskollegor och jag efterlyste således lite mer "spännande action" och gärna några ovanliga militära aktiviteter som besökarna skulle minnas länge.

Vi framförde våra tankar och synpunkter till vår utbildningschef, som gav oss fria händer så länge vi kunde garantera att ingen skulle bli skadad.

Vår lilla "projektgrupp" gick genast till verket med stort engagemang.

De ovan beskrivna aktiviteterna ovan behöll vi i programmet men vi lade till följande mer spektakulära avsnitt:

Nere på idrottsplatsen visade 7 Mc-ordonnanser ett intränat tillförlitlighetsprogram med sina motorcyklar där de bland annat körde över balanshinder, passerade en serpentinbana i hög fart och hoppade med sina MC över 4 på marken liggande förare. De körde även i formation och bildade en rullade pyramid av 7 soldater ovanpå tre motorcyklar. De avsluta sitt bejublade

program med att med hjälp av några plankor köra upp från sidan på ett lastbilsflak och ställa sig på ett rakt led bakom förarhytten. Bromssträckan på flaket var ca 2,5 meter.

Ett par soldater sköt ut och sprängde en provisorisk minröjningsorm längs vägen på andra långsidan av idrottsplatsen. På vägen hade vi redan i förväg lagt ut en 75 meter skarp pentylstubin på en smal remsa av fin sand för att undvika stensplitter. Minormen som de sköt ut var i själva verket en blind pentylstubin försedd med blind sprängdeg. Ifall minormen av någon anledning skulle komma ur kurs så skulle den inte kunna skada publiken. Denna lilla extra säkerhetsåtgärd gick dock inte att se från publiken. Vi hade från början varnat alla hundägare att det skulle smälla rejält och det var minsann ingen överdrift. Den skarpa stubinen detonerade med dunder och brak men inte en enda husse eller matte hörde av sig och klagade.

Bakom blinderingen vid K3 i grusgropen hade vi ordnat en ganska gropig och ojämn bana för terrängbilar där besökare fick åka med som passagerare. Där körde några säkra befäl tre terrängbilar i skytteltrafik. Det var rena berg- och dalbanan och passagerarna skrek av förtjusning. Denna aktivitet var främst tänkt för barn och ungdomar men trycket från vuxna och äldre att få ta en tur ledde till att vi snabbt fick sätta in ytterligare två terrängbilar.

Några soldater spaningsplutonen gav besökarna en mycket uppskattad uppvisning i närstrid på idrottsplatsen.

Publiken fick därefter förflytta sig upp till Marketerterhöjden där två spaningssoldater hade grävt ner sig och maskerat ett fast OP. Soldaterna iakttog publiken från sin lilla bunker med sitt periskop från cirka 25 meters håll och de bland publiken som kunde upptäcka var de fanns skulle sträcka upp en hand.

Engagemanget blev stort och många ansträngde sig för att fingranska terrängen men ingen lyckades avslöja platsen där soldaterna var gömda. Efter en stund anmodades spaningssoldaterna att röra på sin lilla radioantenn som var placerad mitt inne i en stor och mycket taggig rosenbuske och alla blev djupt imponerade.

Därefter demonstrerade några spaningssoldater hur man tar sig ner från 4 våningen på utsidan av kasern 2 med hjälp av selar och rep. Denna metod kallas för att dölfa och det gick mycket fort. Jag var lite orolig för att någon av "dölfarna" skulle komma snett på husväggen på vägen ner, braka igenom ett fönster, och hamna inne på ett logement i stället för på kaserngården. Det gick dock bra.

Programmet avslutades med ett lite "vågat" avsnitt som vi helt enkelt kallade "Saneringen". Innan genomförandet varnade vi känsliga personer i publiken för att det skulle förekomma nakenhet under övningen. De som inte stod ut med att se nakna soldater anmodades att gå ner till kaserngården och besöka en bataljonstab som var upprättat där. Ingen i publiken rörde dock en enda fena. Tvärtom intresset tycktes öka med 100%. Kanske mest hos de kvinnliga åskådarna.

Övningen var visserligen till viss del "konstruerad" men den var inte desto mindre uppskattad.

En halvpluton fullt utrustade soldater som sades ha blivit kontaminerade med hönsloppor efter att ha tillbringat natten i sitt förläggningstält liggande på gammal halm dök upp inifrån från skogen.

De möttes av ett "saneringsbefäl" som lät dem klä av sig sin utrustning och sina kläder på en stor presenning som låg på marken. Klädeshögarnas tillhörighet märktes ut väl. Soldaterna hade själv valt att även strippa av sig sina kalsonger vilket fick en del ur publiken att se extra glada ut. Det gick inte att ta miste på att även soldaterna själva tyckte detta inslag var mycket kul. Helt näck blev de därefter besprutade med "saneringsvätska" av "saneringsbefälet" iklädd en vit skyddsdräkt från topp till tå och sedan fick de gå in i ett stort verkstadstält där nya underkläder och uniformer väntade. När de kom ut påklädda igen efter några minuter möttes de av stora applåder för sitt uppvisade mod.

Flera av besökarna såväl som soldater hörde av sig och gav regementet mycket positiv feedback för detta årets besöksdag.

LENNART LINDÉN

FÖRENINGEN FÖR GÖTEBORGS FÖRSVAR

Föreningen har sedan dess bildande 1912 haft som ändamål "att under samverkan med militär eller annan myndighet stärka rikets försvar inom Göteborg och Västsverige".

Föreningen anordnar försvars- och säkerhetspolitiska informationsmöten, seminarier och debatter där kvalificerade deltagare från politik, myndigheter och akademi bidrar. Som medlem får man den fristående försvarstidningen "Vårt Försvar".

För att bli medlem betalas medlemsavgiften på 200 kronor för ständigt medlemskap till föreningens bankgiro 5703-5263. Skicka samtidigt ett mejl till sekreterare@goteborgsforsvar.se med ditt namn, adress och telefonnummer.

FÖRENINGEN HAR EN EGEN HEMSIDA:

www.goteborgsforsvar.se Surfa in och ta del av vårt program med föreläsningar och annan information!

Tidningen utkommer fyra gånger per år och innehåller många artiklar av stort värde för den som vill följa med i försvarsdebatten.

Återanvänd gärna tidningen genom att låta den hitta nya läsare.
Arbetsplatsens fikarum, släkting, pizzabutiken, frisören, idrottsklubben osv.